

Serdar İZBELİ:

“Orkidelerin Bekçileri”

Serdar İzbeli, Kastamonu'nun kalkınması için turizm ile birlikte en önemli iki sektörden biri olarak gösterilen organik tarımın gelişmesi için, hem kişisel olarak, hem de beş yıldır meclis başkanlığını yaptığı Ziraat Odası nezdinde faaliyetler gösteriyor. Serdar Bey, Kastamonu'nun köklü ailelerinden olan İzbeli ailesinin bir üyesi. Annesi Sabiha İzbeli, Kastamonu'nun önde gelen turizmcı kadınlarından olarak biliniyor; ve bugün bölgede tarım ile turizmi birleştiren bir model olarak görülmeye başlayan İzbeli Çiftliği'ni işletiyor.

Aynur Y. Çakır – Ege Yıldırım: *Sahlep yapımında kullanılmaları yüzünden orkidelerin neslinin tükenme tehlikesi altında olduğuna dair çevremizde duyduğlarımızın gerçeği ne kadar yansıttığını merak ediyoruz. Bu konuda bizi aydınlatır mısınız?*

Serdar İzbeli: Orkide çiçeğinin yumrusu olan sahlep değerli bir bitki. Orkidenin 17 çeşidi var, en değerlisi Kastamonu'da. Ben (Karadeniz) sahil kuşağını gezdim, dağ sahlebinin daha makbul olduğunu gördüm. Sahlebin afrodizyak etkisi vardır. Kokusu, tadı yok denilecek kadar azdır, ancak kaynatıldığında kendine has bir koku salar. Yabani yetişmesi gereken, kültüre alınamayan bir bitkidir.

Biz İzbeli Çiftliği'nde sahlebi dört senedir topluyoruz. Her sene 15 Mayıs'tan itibaren çiftlikte her yerde görülebilir. Gerçekten de sahleple ilgili bir sorun var. Sahlebi şöyle katlediyorlar: Mayıs öncesinde, şam fıstığı büyüklüğünde, ufak olan yumrular, Hazirana doğru, iki küp şeker büyüklüğüne geliyor. 15-20 gün daha dayanabilirse tam olarak olgunlaşmış halde toplanabiliyor, bu şekilde bir yerine yedi ton verim alınıyor. Ancak çiçeği sadece Mayıs'ta çıkıyor ve tohumların yerini çiçekler eleveriyor. Bu yüzden insanlar sahlebi çiçekleri üstüneyken topluyorlar. Buna çözüm olarak, kardeşim ile birlikte kazıklarla bitkilerin yerlerini işaretledik. Ayrıca, bitkilerin iki yumrusu vardır: kahverengi renkli olan eski/ana yumru bırakılıp, sadece beyaz renkli olan yeni/kardeş yumruyu almak lazım, ama öyle yapmıyorlar. Toplayanlara o kadarı az geliyor, yanlış şekilde topluyorlar. Halk bir türlü bilinçlenmiyor.

Ordu mensupları yöreye geldikçe, onlara sürekli bu konuyu açarak içlerine işledim. Sonunda, geçen sene askeriye'nin yardımıyla bitkileri korumaya aldık. Alımı yasaklandı. Alıcılar da

korkmaya başladı. Bu orman kaçakçılığı ile aynı derecede suç teşkil ediyor.

Yine de kaçak toplayıcıları tamamen engelleyemiyoruz. Cehaletin yanı sıra ekonomik kaygılar da rol oynuyor bunda.

Kanunlar uygulanmıyor, yasaklarla korkutmak da iyi bir yol değil. Sahlebin 6-7 tane büyük alıcısı var, pazara onlar tarafından dağılıyor. Biz bu alıcıları gezdik, onlarla konuştuk. Bu onları biraz etkiledi. Vatandaşları bilinçlendirmek için çalışmaya devam ediyoruz. Ben kendimi organik tarımla ilgili çalışmalara adadım. İlkokullarda ders veriyorum. Ağaç dikme, çekirdekten meyve (özellikle ceviz, alıç, badem, ahlat) yetiştirme gibi konularda çalışmalar yapıyoruz. Başarabilirsek, bu sene yabani ağaçlara iyi cins meyve aşılama projemiz var. Ayrıca, bodur meyvecilik, özellikle kiraz yetiştirme üzerine bir çalışmamız var. Köylülüğü ve çiftçiliği birbirinden ayırmak gerek.

Sahlep yumruları

